Gazeta Krakowska.

Wychodzi codziennie oprócz niedziel świąt uroczystych w Drukarni Stanisława Gieszkowskiego

№ 281.

Kwartalnie kosztuje złotych szesnaście miesięcznie złotych sześć.

CZWARTEK 9 Grudnia 1847 roku.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzien	godzina	Bar. do 0° R. w miar. paryz.	Stop. ciepła podł. Reau.	Psychometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i rozne uwagi.
	6	27 1''' 54	+ 5. 7	2. 84	ZPł.Zachodni słaby	Pochmurno	
6	2	1. 85	+ 5 5	2 95	,, ,,	,,	
	10	0. 13	+ 0. 4	2 10	,, ,,	,,	

Wiadomości zagraniczne.

— *Petersburg 23 Listopada.* —

Reskrypta Cesarskie. Do Radcy Tajnego Ministra Sekretarza Stanu Królestwa Polskiego Turkułła

Długoletnia pożyteczna służba wasza odznaczająca się przykładną gorliwością, zwracała ciągle Naszą uwagę; obecnie oddając zupełną sprawiedliwość niezmordowanéj działalności i gorliwości oraz trudom waszym w wypełnianiu włożonych na was obowiązków, w dowód szczególnego Naszego zadowolenia. Najmiłościwiéj mianujemy was kawalerem orderu Sgo Alexandra Newskiego, którego znaki załączając przy niniejszém, pozostajemy dla was życzliwymi.

Na oryginale własną Jego Cesarskiéj Mości ręką podpisano: „MIKOŁAJ."

II. Do naszego jenerał-lejtnanta wice-admirała Lütke.

Wzorowa gorliwa i długoletnia służba wasza niezmordowane prace i troskliwość o wychowanie Najukochańszego, Syna Naszego, Jego Cesarskiéj Wysokości Wielkiego Xięcia Konstantego Mikołajewicza, ciągle zwracały na was Monarszą uwagę Naszę Obecnie na dowód szczególnéj Naszéj ku wam życzliwości, za tak znakomitą służbę waszę, Najmiłościwiéj mianujemy was kawalerem orderu Świętego Równego z Apostołami xiążęcia Włodzimierza klasy drugiéj którego ozdoby przy niniejszém załączając, pozostajemy ku wam Cesarską Naszą łaską przychylni.

Na oryginale własną Jego Cesarskiéj Mości ręką podpisano: MIKOŁAJ.

Carskie Sioło dnia 19 października 1847 r.

N. Pan Najmiłościwiéj mianować raczył kawalerami orderów: nadzwyczajnego posła Cesarsko-Austryackiego przy dworze N. Pana br. Colloredo-Walseę, kawalerem orderu Sgo Alexandra Newskiego; nadzwyczajnego posła i pełnomocnego ministra Królewsko-Pruskiego przy dworze Najjaśniejsz. Pana jenerał-majora Rochowa, kawalerem orderu Séj Anny 1éj klasy ozdobionego brylantami; i jenerał adjutanta vice admirała Litkie 1go kawalerem orderu Sgo Włodzimierza 2éj klasy.

— *Paryż 30 Listopada* —

Z całéj floty francuzkiéj na Srodziemnem morzu pozostał się jeden tylko statek parowy w Civitaveccbia do dyspozycyi posła francuzkiego przy rządzie papiezkim

Wczoraj poseł perski Mirza Mahomet Ali Chan odjechał do Marsylii zkąd popłynie do Stambułu dla wymienienia ratyfikacyi traktatu persko-tureckiego. Natomiast przybył tu z Egiptu minister robot publicznych, Edhem Bey udaje on się do Anglii dla zbadania kopalni w tym kraju.

Pomimo wszelkich manifestacyi stronnictwa reformistów, p Guizot jest spokojny w przekonaniu, że na przyszłych posiedzeniach izb stronnictwo konserwatywne liczniejszém będzie od poprzedniego i przeważnie stanowczo wpłynie na obrady.

Dawny spór między francuzami a Anglikami o prawo rybołowstwa na przestrzeni morza między obu państwami, trwa ciągle jeszcze pomimo wszelkich układów w téj mierze zawieranych dla położenia końca ponawiającym się nieporozumieniom Prawie wszystkie statki rybaków Boulognskich niedawno Anglicy pozabierali i dopiero po znaczném opłaceniu się na wolność wypuścili Wszelkie jednak reklamacye pozostaną bez skutku na zasadzie prawa Anglikom przyznanego.

— ***Londyn** 29 **Listopada**.* —

Skoro tylko wiadomość o poddaniu się Lucerny do Londynu nadeszła, Lord Palmerston i xiążę Broglie z wiedzą i przyzwoleniem posłów mocarstw północnych podpisali protokół w sprawie szwajcarskiéj i zaraz wyprawili Stratforda Canninga do Bern dla spowodowania rządu związkowego do bezzwłocznego zaniechania kroków wojennych i przyjęcia pośrednictwa pojednawczego, celem przywrócenia pokoju w rzeczy pospolitéj szwajcarskiéj,

w razie bowiem przeciwnym plany gdzie indziéj pod tym względem już ułożone mogłyby przyjść do skutku z wielkiém dla Szwajcaryi niebezpieczeństwem.

Pierwszy minister i kanclerz izby skarbowéj przesłali gubernatorom banku angielskiego list, w którym, przy zniżeniu doskontaį z 8miu na 7m procent tak upragnionego, można uważać jako symptomat zmiany dzisiejszego przesilenia handlowego. Ministrowie bowiem oświadczają, że pozwolenie udzielone bankowi wypuszczenia w obieg banknotów więcéj jak prawo na to pozwala, w liście z 25 października zamieszczone, okazało się niepotrzebném a układ z tego powodu pomiędzy bankiem a rządem istniejący, zniesionym być może. List ów, ogłoszony przez *Globe*, nosi dzisiejszą datę i tak brzmi:

„List pierwszego ministra i kanclerza izby skarbowéj do gubernatorów banku, Downing-Street 23go listopada: Moi panowie, rząd Jéj Królewskiéj Mości z największym interesem widział wracające zaufanie w klasach handlujących kraju. Cieszy się myślą, że do tego przyczyniło się postanowienie banku jego wezwaniem wywołane, a jednak prawo istniejące naruszoném nie zostało. Z sprawozdań przez panów nam przesłanych, wykazuje się, że rezerwa banku ciągle się powiększa i dziś liczy 5 milionów funtów sterlingów. To powiększenie jest skutkiem przysyłki zgłębi kraju banknotów i złota. Zapas gotówki wynosi przeszło 10 milionów funtów szterlingów, a stan kursu wexli obiecuje przypływ nowy szlachetnych metali. Wiadomość o tem zdoła zapewne przywrócić w publiczności zaufanie. W takich okolicznościach zdaje się rządowi J. Kr. Mości, iż cel, który on miał w liście z 25 października do pp. adresowanym, zupełnie osiągniętym został i że nie potrzeba dłużéj temu listowi mocy dotychczasowéj zostawiać. (podp. J. Russel.—Karol Wood.“

Opowiedz obydwu dyrektorów banku, panów Morris i Prescott, obejmuje świadectwo odebrania listu i przychylenie się do żądania.

Bank Westindia może łatwo stać się niewypłacalnym, ponieważ jego wexle wczoraj od jego tutejszych ajentów banku Union nie były przyjętemi. Bank Westindia, pomimo wielokrotnych ostrzeżeń banku Union, przyjmował wexle od domów niepewnych i posiada pomiędzy innemi na 80,000 f. st. wexli na domy Barton. Islam i Higginson w Liverpool. Pierwiastkowy jego kapitał wynosi tylko 120,000 f st., jego aktywa wynosiły w pierwszéj połowie bieżącego roku 838,130 f. st., passywa zaś 738,952 f. st. Główny zakład jest na wyspie Barbados i ma filialne zakłady na innych wyspach zachodnich Indyi.

— *Madryt 19 Listopada* —

Zdaje się rzeczą niezawodną, że pan Salamanca zwycięzko wyjdzie z walki. Moderatysci znają zbyt dobrze swą przeszłość, by oskarżali pana Salamanca; progresistowscy deputowani oświadczyli, iż nastawać będą na zbadanie zarzutu czynionego panu Salamanca o tajemne puszczenie w obieg papierów publicznych, równie jako pociągnięcie do odpowiedzialności pana Mon i osób, które administrowały dobrami domu królewskiego aż do końca rejencyi królowéj Krystyny. Że na panu Mon leży deficyt 20 milionów piastrów, z których użycia nie zdał rachunku, sam tego zaprzeczyć nie może. Dowodzą, że te pieniądze służyły do pokrycia kosztów niedoszłéj wyprawy jenerała Flores, do wynadgrodzenia rozmaitych znakomitych osób stronnictwa ultra-moderatystow, do wsparcia kabralistów w Portugalii, tajnych politycznych wydatków i t. d. Progresiści zresztą zwracają uwagę, że królowa Krystyna pomimo swych przyrzeczeń, odtąd jeszcze nie zdała rachunku z administracyi majątku swéj córki z pierwszego małżeństwa. Daléj wspominają, że w roku 1834 spisano inwentarz całego majątku w ruchomościach przez Ferdynanda VIIgo testamentem objętego (meble, obrazy, konie, i t. d) i że ten inwentarz wykazał wartość całego tego majątku na 152,838,930 realów. Z téj summy królowa Krystyna dostała 26,996,778 realów 16 marawedi Królowa Izabella 56,282,460 reali 17 mara, tyleż siostra infantka. Co się stało z przewyżką wynoszącą 13,277,860 realów nie wiadomo, a książki inwentarza raz wręczone królowéj Krystynie więcéj na świat nie wyszły. Podobnież nie wiadomo, czy 32 milionów realów, które xiężna Montpensier jako posąg swemu małżonkowi przyniosła z owych 56,282,460 czy też od królowéj Izabelli pochodzą.

Od powrotu królowéj Krystyny, oddalono z pałacu wszystkich lekarzy królowéj panującéj, a powierzono staranie o jéj zdrowiu niejakiemu Nunez, który nigdy sztuki lekarskiéj się nie uczył, ale miał jakieś cudowne kuracye zrobić. Tutejsze kolegium lekarkie oświadczyło, iż ów lekarz nadworny jest szarlatanem i nieukiem. Królowa panująca schudła w uderzający sposób i straciła cerę i to może jest powodem rozmaitych wieści za granicą kursujących. Jeden z tutejszych dzienników mowi: „Nigdy jeszcze królowa panująca nie znajdowała się w takiém niebezpieczeństwie życia jak teraz.“ Wczoraj rodzina królewska odbyła polowanie w Pardo. Pomimo zimnego wiatru, który dał tak gwałtownie, iż w Pardo kilka drzew zwalił, pozwolono młodéj królowéj polować przez kilka godzin po lesie, kiedy królowa matka i król małżonek zawinięci w futra siedzieli w pałacu.

— *Od granic Szwajcarskich.* —

Na posiedzeniu sejmu związkowego d. 20 Listop. kommissya z siedmiu członków odnośnie do liczby kantonów odszczepionych ustanowiona wniosła aby te solidarnie ponosiły koszta exekucyi związkowéj z zastrzeżeniem

regressu do sprawców związku osobnego, który się stał przyczyną wojny domowej Względem szkód w pojedynczych kantonach zrządzonych sejm związkowy szczegółowo postanowi. Do 20 Grud. ma być milion franków szwajcarskich złożony, reszta zaś kosztów wylikwidowana i w pewnych ratach spłacona. Dopóki to nie nastąpi wojsko związkowe będzie zajmować kantony na teraz obsadzone.

Przybył tu Pełnomocnik z kantonu Wallis dla układa-nia się o warónki kapitulacyi.

— *Florencya* 24 *Listopada.* —

Uzbrajanie i ćwiczenie się gwardyi narodowej odbywa się z zapałem i wzorowym porządkiem. Miasta, gminy wiejskie, klasztory urzędnicy i ludzie prywatni przyczyniają się do tego według możności. Rząd porozdzielał dotąd między gwardyą, narodową 11,500 karabinów, a gabinet francuzki przyrzekł dostawić ich 5000 po tych samych warónkach jak państwu kościelnemu.

— *Neapol* 20 *Listopada.* —

Ostatnie wiadomości z Kalabryi odebrane donoszą że prowincya tak zupełnie uspokojoną została, o czem się mieszkańcy stolicy z radością dowiedzieli.

— *Stockholm* 24 *Listopada.* —

Przy zagajeniu tegorocznego sejmu zwrócił król w swej mowie od tronu przedewszystkiem uwagę na przeszłoroczny nieurodzaj, którego skutki były dla kraju bardzo dotkliwe. Następnie oświadczył, iż każe przedłożyć środki do zapobieżenia na przyszłość tego rodzaju smutnym koniecznościom, od których cały kraj tak wiele ucierpiał. W końcu zapewnił, że reformy pod względem ustawodawstwa i zarządu państwa, w duchu i potrzeb czasu ułożone na obrady wniesione zostaną.

Wszystkie cztery stany zajęły się niebawnie wstępnemi czynnościami dla przygotowania się do obrad nad sprawami krajowemi.

JENA i AUERSTAEDT.

Z historyi Konsulatu i Cesarstwa.

(*przez Thiersa*).

....Prusy nader nieroztropnie postąpiły, rozpoczynając walkę z Napoleonem w chwili gdy armja francuzka, wracając z pod Austerlitz, znajdowała się jeszcze w środku Niemiec, zdolniejsza do działania jak kiedykolwiek. Wielką szczególniej była nierozwaga w wystąpieniu do walki bez sprzymierzeńca, kiedy rokiem wprzód znalazłyby pomoc w Austryi, Anglii, Szwecyi i Neapolu. Dziś zaś Austrya zmordowana ostatniemi wysileniami, oburzona obojętnością jakiej dano jéj dowody, postanowiła teraz być spokojnym widzem cudzego nieszczęścia. Anglia rozgniewana zajęciem Hanoweru wypowiedziała wojnę Prussom. Szwecya poszła za tym przykładem. Neapol już istnieć przestał. Wprawdzie każdy przyjaciel Francyi, stawszy się jéj wrogiem, mógł śmiało liczyć na zgodę z Anglią i na pomoc posiłków, które ona trzymała w odwodzie. Ale potrzeba było porozumieć się z gabinetem angielskim i rozpocząć zwrotem Hanoweru, co nastąpić nie mogło nigdy, nawet przy najgorszych stosunkach z Francyą. gotową była raz jeszcze sprobować losu wojny wspólnie z wojskami pruskiemi, w których wojsku w całej Europie jedynie wiarę pokładała. Ale potrzeba było kilka miesięcy nim jéj wojska mogły na linię bojową wystąpić; zresztą czyżby chciała posłać je tak daleko jak w wynagrodzenia. Tak więc Prussy, przynajmniéj na czas jakiś, same musiały walczyć z Napoleonem. Miały go one spotkać w paźd. 1806 r. w Saxonii, jak Austrya w paźdz. 1805 r spotkała go w Bawaryi; z tą jednak różnicą. dla siebie nader niekorzystną, że niepotrzebował tym razem przebywać przestrzeni rozległej, ponieważ niestał jak wówczas nad brzegami Oceanu, ale w samém sercu Niemiec; dość mu było dwóch lub trzech marszów, by dosięgnąć granic Pruskich.

Tylko najfatalnieszém zaślepieniem można wytłómaczyć postępowanie Pruss; ale takim jest duch stronnictw, niepodobne do wykorzenienia ich illuzye, iż wszędzie uważano tę wojnę jako mogącą przedstawić szańce nieprzewidziane i otworzyć zwyciężonéj Europie nową przyszłość. Napoleon, mówiono, odniósł tryumf nad słabością Austryaków, ale tym razem ma się spotkać z uczniami Fryderyka Wielkiego, jedynemi spodkobiercami prawdziwych podań wojennych a może spotka Rosbach, tam, gdzie myślał znaleźć Austerlitz. tak długo powtarzano podobne dowodzenia, że w końcu uwierzono im zupełnie, a Prusacy, których dreszcz powinien był przejmować na myśl spotkania się z Francuzami, sami byli przejęci najdziwniejszém zaufaniem. Umysły rozważne jednak wiedziały dobrze jak wiele liczyć można na te szalone nadzieje, a w Wiedniu objawiono zdziwienie i zadowolenie na myśl, że owi prusacy tak wychwaleni, przejdą także przez próbę i spotkają się z tym wodzem który, jak twierdzono. winien był tylko swą sławę wyrodzeniu się austryackiej armii. Nieprzyjaciele Francyi cieszyli się więc sądząc, że nadszedł kres jéj sławy. Kres miał nadejść, to prawda, ale nie tak rychło i dopiero po spełnieniu tysiącznych błędów, z których dotąd jeszcze żadnego się nie dopuszczono. (d. c. n.)

PRZYJECHALI DO KRAKOWA

Od dnia 6 do dnia 7 Grudnia.

Rzewuski Leo ob., Pohlmann Fryderyk, Gres Alexander. Sto o ska Julianna ob., Węglowski Adam ob., z Galicyi.

Wyjechali z Krakowa.

L. sniewski Stefan c. k. kapitan, Els e: lied. I. do Galicyi.

Doniesienia Urzędowe.

Nr. 8,313 D. W.

CESARSKO KRÓLEWSKI

WYDZIAŁ SPRAW WEWNĘTRZNYCH I POLICYI

Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Na mocy Reskryptu Ces. Król. Rady Administracyjnéj z dnia 2 b m. N. 6814 odebranego, podaje do wiadomości publicznéj, iż w d. 15 b. m. do godziny 1éj z południa odbywać się będzie licytacya przez sekretne deklaracye na ręce Przewodniczącego Wydziału składać się mające na dostawę dla Oddziału Żandarmeryi owsa korcy 1454 garncy $9\frac{1}{2}$; siana centnarów 1861 funtów 50, słomy kłociatéj centnarów 1028 funtów 75. *Dla Pociągów Skarbowych*: Owsa korcy 117 garncy $13\frac{1}{2}$; siana centnarów 492 funtów 75, — słomy centnarów 328 funtów 50 — i *Dla kompanii Policyjnéj i Oddziału Weteranów*: Słomy kłociatéj centnarów 299 funtów 60, na rok 1848 potrzebnych. Chęć przeto podjęcia się téj dostawy mający złoży do dnia oznaczonego podług formy poniżéj wyrażonéj deklaracyą wraz z *vadium* w summie 3400 złotych polskich, którego odstawę Kassa Główna stosownie na wierzchu deklaracyi poświadczy. Warunki téj dostawy każdego czasu w Biórach Wydziału przejrzane być mogą.

Wzór do Deklaracyi.

Stósownie do obwieszczenia Ces. Król. Wydziału Spraw Wewnętrznych i Policyi z dnia 7 b. m. Nro 8313, podejmuję się dostawić potrzebnéj ilości owsa korzec po złotych polskich, siana centar po złotych polskich; słomy centnar po złotych polskich (przy każdéj pozycyi wypisać wyraźnie literami cenę za jaką dostawy podejmuję się) a zarazem warunki odczytane i zrozumiane przyjmuję.

Kraków d. 7 Grudnia 1847 r.

Przewodniczący w Wydziale
K. Hoszowski.
Referendarz L. *Wolff*.

Nro 5622.

CESARSKO KRÓLEWSKI

WYDZIAŁ DOCHODÓW PUBLICZNYCH I SKARBU

Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Na mocy rozporządzenia Ces. Król. Rady Administracyjnéj z dnia 2go b. m. i r. N. 6934 D. G. zapadłego, podaje do powszechnéj wiadomości, iż w dniu 22 b. m. i r. do godziny 1széj z południa odbywać się będzie w Biórze Ces. Król. Wydziału Dochodów Publicznych i Skarbu licytacya *in plus* przez sekretne deklaracye na wypuszczenie w jednoroczną dzierżawę od dnia 1go Stycznia do ostatniego Grudnia 1848 roku trwać mającą, prawa wyszynku trunków w drobnych miarach w wsi Kamellaryjnéj Grzegórzki. *Practium fisci* ustanawia się w ilości złotych polskich 230, jaka dotąd tytułem rocznego czynszu była opłacaną. *Vadium* w ilości złotych polskich 23 złożone być winno w Ces. Król. Kassie Głównéj Poborowéj, która odbiór takowego na wierzchu opieczętowanéj deklaracyi poświadczy. Deklaracye składane być mają wedle wzoru tu domieszczonego najdaléj do terminu licytacyi godziny 1éj na ręce Przewodniczącego w C. K. Wydziale Dochodów Publicznych i Skarbu.

O innych warunkach licytacyi w Biórach C. K. Wydziału Dochodów Publicznych i Skarbu, wiadomość powziętą być będzie mogła.

Wzór do Deklaracyi.

W skutek obwieszczenia C. Król. Wydziału Dochodów Publicznych i Skarbu z dnia 6go b. m. i r. Nro 5622 D. W. w Dzienniku Rządowym zamieszczonego, składam niniejszą deklaracyą, iż z dzierżawy prawa wyszynku trunków w drobnych miarach w wsi Grzegórzki, płacić rocznie kwotę złotych polskich (tu wyszczególnić literami ilość pieniężną (tytułem czynszu dzierżawnego obowiązuję się, a to wedle warunków przezemnie przejrzanych i zrozumianych. Zaświadczenie C. Król. Kassy Głównéj Poborowéj, jako należne *vadium* złożyłem, znajduje się na niniejszéj deklaracyi zamieszczone, i proszę o nakaz wydania tegoż w razie nieutrzymania się, (tu wyrazić komu, deklarantowi lub umocowanemu przez niego, daléj datę, imię i nazwisko).

Ostrzega się zarazem, aby deklaracye pod nieważnością pisane były wyraźnie bez przekreśleń, lub zastrzeżeń, i żeby na wierzchu deklaracyi napisane było: deklaracya odnosząca się do dzierżawy prawa wyszynku trunków w drobnych miarach w wsi Kamellaryjnéj Grzegórzki, przez C. Kr. Wydział Dochodów Publicznych i Skarbu w dniu 6 b. m. i r. N. 5622 D. W. ogłoszonéj.

Kraków d. 6 Grudnia 1847 r.

Przewodniczący
Malewski.
Za Sekretarza A. *Golembiowski*.

Doniesienie prywatne.

Młody francuz, opatrzony w dyplom ukończonych nauk i świadectwa sprawowanych obowiązków nauczycielskich poleca się szanownym Rodzicom i Opiekunom jako guwerner lub metr języków i innych przedmiotów naukowych. — Bliższa wiadomość w Księgarni St. Gieszkowskiego.

(1r.)